

knygoje „Golden Pages“, internete adresu www.goldenpages.ie. Daugelis šių agentūrų turi savo tinklalapius, kuriuose galite užsiregistruoti internetu – tai www.jobs.ie, www.monster.ie, www.irishjobs.ie.

— Laikraščiai

Skelbimų apie laisvas darbo vietas rasite kasdien išeinančiuose laikraščiuose, kaip „Evening Herald“ ir „The Star“. Skyrelius su darbo pasiūlymais rasite ir kituose laikraščiuose, kaip „The Irish Independent“ (ketvirtadieniais), „The Irish Times“ (penktadieniais) ir „The Irish Examiner“ (penktadieniais).

Darbo pradžia

Mokesčių mokėjimas

Kai dirbsite Airijoje, turėsite mokėti mokesčius nuo su darbo santykiais susijusių pajamų, įskaitant bazinę algą, premijas, viršvalandžius ir kai kurias kitas išmokas.

Paprastai nuo pačios pirmos dienos bus mokami mokesčiai, kuriuos darbdavys tiesiogiai išskaičiuos iš Jūsų atlyginimo.

Kai pradėsite dirbti, turėsite darbdaviui pateikti savo PPS kodą. Jūsų darbdavys turėtų Jums duoti formą „Pažymėjimas apie mokestinę skolą“, taip vadinamą 12A formą, bei nurodyti į kurį mokesčių inspekcijos skyrių turite išsiųsti užpildytą formą. Mokesčių inspekcijos skyrius Jums ir Jūsų darbdaviui atsius Pažymėjimą apie mokestinę skolą*. Pažymėjime bus nurodyta kokią mokestinės skolos sumą Jūs turite sumokėti.

Jei darbdavys negaus Pažymėjimo apie mokestinę skolą, jis privalės išskaičiuoti iš Jūsų atlyginimo „ekstremalios padėties“ mokesčius. Ši išskaita didės kiekvieną savaitę, tačiau pinigai gali būti vėliau kompensuoti.

**Mokestinė skola: Mokesčiai mokami ne nuo visų Jūsų pajamų. Jūs galite uždirbti ar gauti tam tikro dydžio pajamas, kurias tik viršijus pradedami mokėti mokesčiai.*

Daugiau informacijos apie mokesčius gausite iš mokesčių inspekcijos vietos skyriaus, skambinkite tel. 1890 306706, tinklalapis www.revenue.ie

Sąskaitos banke atsidarymas

Jums gali prireikti atsidaryti sąskaitą banke, kad galėtumėte gauti atlyginimą iš darbdavio ar išsigryninti čekius. Sąskaitų banke atsidarymą reglamentuoja griežti įstatymai.

Jūs turėsite pateikti du dokumentus – vieną įrodantį tapatybę, o kitą įrodantį adresą. To paties dokumento negali panaudoti abiem atvejais.

Jums neturėtų atsisakyti atidaryti sąskaitą banke tik todėl, kad neturite tam tikrų tapatybę įrodančių dokumentų. Bankai priima ir kitokios formos įrodymus. Pagalbos prašome kreiptis į Finansų priežiūros tarnybą (IFSRA) tel. 1890 777777 arba apsilankykite jos tinklalapyje www.itsyourmoney.ie.

Papildoma informacija

INO

Airijos nacionalinė bedarbių organizacija (INO) yra nacionalinė federacija, vienijanti virš 170 vietos centrų, grupių ir bedarbių, kuriems rūpi kova su nedarbu.

INO telefonu ar el. paštu **anglų kalba** atsako į klausimus apie teises į socialinį aprūpinimą.

Daugiau informacijos gausite iš INO tel. 01-856 0088, el. paštu welfareinfo@inou.ie arba tinklalapyje www.inou.ie.

Piliečių informacijos centrai

Su Piliečių informacijos centrais (sąrašą rasite telefonų knygoje „Golden Pages“) susiekti galima tel. 1890 777 121, tinklalapis www.oasis.gov.ie tai nemokama ir konfidencialumą užtikrinanti tarnyba.

Lietuvos Respublikos Ambasada

90 Merrion Road, Ballsbridge, Dublin 4
Tel: 01 668 8292

Airijos nacionalinė
bedarbių organizacija

Kovas
2006

Lithuanian
Lietuvių

Darbo paieška Airijoje

Šiame buklete pateikiamos
įvairios paslaugos ir parama,
kuriomis galite pasinaudoti
ieškant darbo.

Bukletas lietuvių kalba

Lithuanian Language Leaflet

Darbas Airijoje

Gali būti sunku persikelti į naują šalį ir ieškoti darbo vietoje, kurios kalba, papročiai ir gyvenama skiriasi. Pirmą kartą Airijoje ieškančiam darbo labai svarbu žinoti kaip jo ieškoti, kur rasti informacijos, su kuriomis valdžios įstaigomis reikia susisiekti ir kur gauti pagalbą ieškant darbo.

Šiame buklete pateikiame įvairias paslaugas ir paramą, kuriomis galite pasinaudoti visuose darbo paieškos aspektuose. Mes taip pat pabrėžiame kai kuriuos klausimus, kuriuos reikia žinoti ieškant darbo.

Dokumentai, kuriuos svarbu turėti vykstant į Airiją

Vykdami į Airiją ieškoti darbo, turite pasiimti šiuos dokumentus:

- Pasą arba nacionalinę tapatybės kortelę
- Gimimo liudijimą
- C.V. (gyvenimo aprašymą) anglų kalba
- Bet kokios profesinės akreditacijos dokumentų originalus ir oficialiai patvirtintas kopijas (anglų kalba).

Jūsų oficialių dokumentų, paso ir nacionalinės tapatybės kortelės reikės Jūsų tapatybės patvirtinimui, kai bendrausite su valdžios įstaigomis ir atsidarysite sąskaitą banke.

Ko Jums reikia atvykus

PPS kodas – valstybės tarnybų išduodamas asmens kodas

Jums valstybės tarnybų išduotas asmens (PPS) kodas yra vienintelis septynženklis asmens kodas, kuris būtinas tvarkant mokesčių, socialinio draudimo ir socialinio aprūpinimo klausimus.

Darbdaviui turėsite pateikti šį PPS kodą, kai pradėsite dirbti.

- Prašymas suteikti PPS kodą

Jūs turite užpildyti formą „Prašymas suteikti PPS kodą“

(REG 1), kurią galite gauti iš Socialinio aprūpinimo skyriaus. Kreiptis su prašymu suteikti PPS kodą galite tik jau gyvendamas Airijoje. Jūs **negalite** kreiptis su prašymu suteikti šį kodą dar neatvykęs į Airiją. PPS kodui gauti turite įrodyti savo tapatybę, pateikdamas:

- Dabartinį galiojantį pasą arba nacionalinę tapatybės kortelę, **ir**
- Įrodymą, kad esate gimęs / dirbate / nuolat gyvenate / mokate mokesčius / mokotės ES / EEE šalyje arba Šveicarijoje, **ir**
- Adreso* Airijoje įrodymą

Kitos tapatybės nustatymo formos **nebus** priimtos.

**tai gali būti valdžios įstaigos oficialus raštas / dokumentas, nekilnojamo turto nuomos / apgyvendinimo paslaugų sutartis ar būsto, kuriame gyvenate, savininko raštas. Visuose dokumentuose turi būti nurodytas Jūsų vardas, pavardė ir adresas.*

— PPS kodo suteikimas

Paprastai Jūs gausite laišką su PPS kodu per 3-5 dienas nuo jo suteikimo. Šiuo laišku galite įrodyti savo PPS kodą.

Prašymas dėl darbo

Prašyti darbo galima oficialiai ir neoficialiai. Neoficialūs būdai būtų tiesiog pasirodyti statybos aikštelėje ar apsilankyti parduotuvėje. Dėl darbo gali prireikti pateikti prašymą – išsiųsti C.V. – *Curriculum Vitae* (gyvenimo aprašymą) su kartu pridedamu laišku (lydraščiu). Kai kurie darbdaviai gali pareikalauti, kad pareiškėjai užpildytų prašymo formą – vietoje CV arba ją papildant.

— C.V. (gyvenimo aprašymas)

Curriculum Vitae arba C.V. (gyvenimo aprašymas) – tai dokumentas, kuriame pateikiama Jūsų reikiamos darbo patirties, kvalifikacijos ir išsilavinimo santrauka. Šio aprašymo paskirtis yra įrodyti, kad turite reikiamas savybes ir kvalifikacija atlikti darbą, kurio prašote.

— Kartu pateikiamas laiškas (lydraštis)

Jame paaiškinate, kur pamatėte skelbimą apie darbą, kodėl prašote darbo ir kodėl esate tinkamas šiam darbui.

— Prašymo forma

Šiose formose gali būti pateikti labai tikslūs ir konkretūs klausimai, kurie leis nustatyti ar esate tinkamas asmuo šiam darbui. Darbdavys gali paprašyti užpildyti prašymo formą, o ne siųsti C.V.

Pastaba: Jei turite mobilų telefoną su išankstinio mokėjimo kortele ir el. pašto adresu, tai padės ieškant darbo.

Pagalba rašant C.V.

Airijoje C.V. formatas gali skirtis nuo kitų šalių. Įvairios organizacijos gali padėti Jums parašyti Airijos darbo rinkai tinkamą C.V. Jos taip pat gali padėti padaryti kopijas, išsiųsti faksus ir suteikti prieigą prie interneto. Šios paslaugos yra nemokamos ir visiškai konfidencialios.

— Darbo klubai

Darbo klubai gali padėti parašyti Jūsų C.V., kartu pateikiamus laiškus ir užpildyti prašymo formas. Kai kurie darbo klubai galbūt galės suteikti paslaugas ne tik anglų kalba. Duomenų apie vietas darbo klubus galite gauti iš FÁS.

— Kongreso centrų tinklas, vietos centrai bedarbiams ir išteklių centrai

Šie centrai gali padėti parašyti CV ir ieškoti darbo.

Daugiau informacijos galite gauti iš INOU, Piliečių informacijos centro, Kongreso centro arba FÁS.

Darbo paieška

Jei norite pasiekti geriausių rezultatų, darbo paiešką patartina susiplanuoti.

— FÁS

FÁS yra Airijos valstybinė apmokymo ir įdarbinimo tarnyba. Visi Europos Sąjungos piliečiai gali naudotis visomis FÁS paslaugomis. FÁS patars dėl karjeros ir tinkamai nukreips, taip pat suteiks informaciją apie darbo ir apmokymo galimybes. Daugiau informacijos galite gauti iš FÁS vietos skyriaus (www.fas.ie).

— Darbo klubai

Darbo klubai gali Jums padėti pasiruošti pokalbiui ir padėti rasti darbo pasiūlymus laikraščiuose, FÁS rengiamuose darbų sąrašuose, suteikti prieigą prie interneto ir el. pašto (jei jie yra). Daugiau informacijos apie darbo klubus galite gauti iš FÁS.

— Įdarbinimo agentūros

Išsamų įdarbinimo agentūrų sąrašą rasite telefonų